

КЊИГА ВРЕМЕПЛОВ

Гијом Прево

1. ТАЈНА ИЗРЕЗБАРЕНОГ КАМЕНА

Креативни центар

КЊИГА ВРЕМЕПЛОВ

Гијом Прево

1. ТАЈНА
ИЗРЕЗБАРЕНОГ
КАМЕНА

Превела с француског

Гордана Бреберина

За Шарла и Полину

I Сем

Самјуел се гунђајући стровали на кревет: уопште му се није излазило. Мрзовољно је погледао допола отворену спортску торбу крај својих ногу. Рукав кимона који је вирио из ње као да је упорно мрмљао: *Пожури, Семе, данас је њакмичење. Да, управо тако, данас је такмичење. У томе и јесте проблем. И то не било какво такмичење, већ Турнир за џудисте од четрнаест до шеснаест година у свим категоријама.* То је био ђаволски тежак турнир, плод неког болесног и антиспортског ума, и Самјуел је на њему обично завршавао наспрам неког грмаља, петнаестак центиметара вишег и двадесетак килограма тежег од себе. Није имао ни најмању жељу да га неко – на пример, дебели Монк – истеже у свим правцима и да му на крају пригњечи главу својом позамашном позадином. Не, не данас. Уосталом, рођендан му је и...

– Шта радиш, Семи?! – зачу се нестрпљиви глас из приземља. – Побећи ће ти аутобус!

– Добро, бако, силазим!

Али, уместо да устане, још више је забио главу у јастук. Из суседне собе чуо се усхићени глас неке хистеричне певачице: падала је у све већи занос због лепотана кога је срела на плажи:

*Ала је меген, ала је цакан,
он је сџварно нај, нај,
с ѝлаже гечко џааај!*

Баш дирљиво.

Лили, његова сестра од тетке, кривац за ту дреку, суботом пре подне није имала паметнија посла него да окупља другарице како би водиле дуге женске разговоре зачињене тонама сладуњаве музике. Олакшавајућа околност било је то што је Лили имала само дванаест година – другим речима, била је у будаластом узрасту – и што се тако тешила због сталног мајчиног одсуства: мајка ју је дуго подизала сама, али се последњих месеци није раздвајала од свог новог дечка. Лили је била прави правцати да-веж. Обично се грубо односила према Сему – зар је он крив што обоје живе код бабе и деде? – и стално се подсмевала другима, нарочито кад би се нашли на клизавом терену успеха у школи. Иако је слушала тако глупаву музику, Лили је – на неки необјашњив начин – у школи низала успех за успехом и из дана у дан доносила је све боље оцене, а на крају сваке године побрала би сва могућа признања и награде. То је била права мистерија.

*И увек ће биџи нааај,
ох да, с ѝлаже гечко џааај!*

– Семи! Скоро је десет сати!

Самјуел је уздахнуо и снажно шутнуо торбу. Изгледа да су се баш сви окомили на њега.

Скочио је с кревета, обуо патике, оставивши развезане пертле, и отворио врата мумлајући. Није имао среће: Лили и њене другарице већ су биле запоселе ходник. Направиле су неку врсту шпалира од злобних осмеха и црвених, наранџастих и ружичастих мајица које су им једва досезале до пупка.

– Јеси ли понео фластер, Семи? – упита га сестра од тетке, тобоже брижним тоном. – А маст за модрице? Ја то зато да те не би болело, драги. Је л’ се сећаш шта се десило прошли пут?

Прошли пут Самјуел се већ после четрдесет три секунде нашао испод стомачине дебелог Монка. Врло непријатна успомена. Глежањ му се изврнуо под забрињавајућим углом у односу на остатак ноге. Месец дана није смео да вози скејт.

– Покушај бар да прођеш прво коло – додаде Лили превијајући се од смеха. – Уосталом, никад се не зна!

– Хвала на савету – одврати Сем. – Ако видим дечка с плаже, даћу му твоју фотографију. Обећавам. Никад се не зна...

Док су девојчице бучно кокодакале иза његових леђа, сјурио се низ степенице не осврћући се. Доле га је чекала бака. Махала је чврсто затвореном папирном кесом.

– Коначно! Шта то изводиш, Семи? Пропустићеш турнир! Па ти толико волиш џудо! Да ниси болестан?

Забринута и зачуђена у исти мах, тресла је локама, толико белим да су имале плавкаст одсјај.

– Све је у реду, бако. Мало сам се загревао. Да није можда тата звао?

Бака је на трен оборила очи да би прикрила нелагодност.

– Не, мили мој, није. Можда у подне...

– Рећи ћеш му онда да ме сачека испред сале?

– Да, наравно.

Показала би једнако одушевљење и да ју је питао колика је вероватноћа да јој Том Круз јави да долази на ручак.

– Направила сам ти сендвиче, Семи. Изволи. А сад пожури да не би закаснио. И чувај се. Немој да прођеш као прошле године.

Самјуел се угризе за језик да не би одговорио. Пољубио је баку, зграбио скејт и изашао.

Кад се сместио на задње седиште аутобуса, Сем поче да посматра пејзаж сачињен од истоветних кућица које су промицале поред прозора приближавајући га полако центру града. Већ десет дана његов отац није давао гласа од себе... Ниједан мејл, ниједан телефонски позив, ниједна дописница. То му није био први пут, али ипак! Десет дана! У породици су радо причали о томе како је Алан оличење особењака. Како је с пет година умео да превали два-три километра трчећи за неким псом пре него што би приметио да се изгубио. Како је у десетој години по-

чео да прави одвратну збирку одсечених ноктију и како се није устезао да пише славним личностима тражећи да му пошаљу нокте. Што је најгоре, неке су му и одговориле: један тенисер, једна рок певачица, један водитељ телевизијског дневника... Драгоцене реликвије слагао је у црвену кутију с преградама, коју је бака још чувала на тавану. У свакој прегради била је провидна кесица са именом, датумом и пропратним писмом. Алан је чак неколико дана заредом седео испред телевизора за време дневника, покушавајући да докучи с којег новинаревог прста потиче комадић рожнате материје причвршћен селотејпом у његовој драгоцености кутији. Што се тиче Сема, њега би много више занимао нокат неког анонимног поштара.

Али његов отац више није имао десет година... Био је довољно велики да више не сакупља нокте, да не трчи за псима и да се јави уколико мора да одсуствује од куће неколико дана. Додуше, ако би се мало боље размислило, рекло би се да је Алан живео у неком другом свету откако је погинула Седмова мајка. Он, некада тако весео, увек спреман за трку бициклима или партију видео игрица, нагло се затворио у себе, као острига. Бака је тврдила да је то због туге и да ће га с временом проћи. Три године после саобраћајне несреће морали су да погледају истини у очи: стање је било све горе. Бака је тога била свесна и почетком године убедила је Алана да Сем пређе код ње. Отац се у први мах млако опирао,

а онда је пристао. Тако је, уосталом, било боље: искрено говорећи, није више био довољно прибран за то да се стара о сину. Књижару је отварао два или три пута недељно, и то само онда кад би га бака натерала или кад би га нека од његових сталних муштерија упорно звала телефоном. Празнина у души, говорила је бака; слаб карактер, сматрала је тетка Евелин, Лилина мајка; тешка депресија, тврдио је лекар.

Елем, Алан је нестао пре десет дана. Таква бекства за њега нису била ништа необично, али су ретко трајала дуже од два или три дана. Обично би се вратио носећи гомилу поклона и објашњавајући да је морао хитно да отпутује у Америку како би набавио неко ретко дело које му је било наручено. Бака би га саслушала с много разумевања, а онда снажно цмокнула прво у један, па у други образ. Сем би био исувише срећан да би му било шта приговорио.

Једино што се овога пута Алан никако није враћао. И што је, поврх свега, Сему тог дана био рођендан. Зар отац, па макар био и оличење особењака, може да заборави синовљев рођендан?

Сем је сишао на станици код клизалишта. Преко пута је био сладолеција, а сунце је већ пекло тако јако да замало није купио један корнет. Али то не би био разуман потез десет минута пре почетка такмичења на коме је лако могао да заврши смотан као палачинка. Утолико пре што је његов стомак већ

производио чудне звуке: разлог су највероватније били предстојећи окршаји са снагаторима из клуба.

Спустио је скејт на тротоар и кренуо пуном брзином у слалом између пролазника, дечјих колица, непослушних клинаца и кеса с намирницама. Нема ничег лепшег од тих покретних препрека што прете да сваког тренутка одскоче у страну и испуштају тихе усклике кад се очешете о њих. Запарао је један или два ивичњака, прескочио бетонску клупу и спремио се да савлада последњу кривину пре сале. То је за њега био мачји кашаљ, урадио је то већ сто пута. Напамет је знао стазу: ограда парка с десне стране, блага низбрдица идеална за хватање залета, а онда скретање под правим углом у улицу и...

Трас! Снажан судар, звук гвожђа које се гужва. Сем је лежао потрбушке на земљи и имао је утисак да му се читав парк сручио на главу. Мора да је ударио у неки стари мотоцикл, или канту за ђубре, или...

– Срање, срање!

Сем обазриво устаде. Канта за ђубре која говори...

– Срање! Па то је онај жгољави Фокнер!

... и која чак зна како се он зове.

– Немој, Монк! – зачу се женски глас.

Монк. Па он се то закуцао у Монка! Покренут нагоном за преживљавање, чије је постојање управо откривао, Сем се преврнуо на бок баш у тренутку кад се дебели Монк бацио на њега док су једна

девојка и један младић покушавали да га задрже вукући га за рамена.

– Не, Монк! Немој!

– Пребићу га! Пребићу га!

Сем је хитро устао и тако у последњем тренутку избегао да буде спљескан као лепиња. Крв му је јурнула у слепоочнице, али очигледно ништа није поломио. Бар не још.

Монк се спремао да га поново нападне. На срећу, неколицина окупљених радозналаца пожурила је да га смири.

– Добро, добро! У реду је! – умеша се крупни брадоња у оделу строгог кроја.

– Намерно је то урадио! – викао је Монк машући песницом. – Намерно се закуцао у мене! Погледајте шта је урадио!

Показивао је прстом свој ранац, из кога су испали неки метални предмети и нешто што је личило на штампана кола.

– Видите, господине! Ово ме је коштало читаво богатство!

Док се Монк отимао колутајући бесно очима, Кети, девојка која је покушала да га задржи, пришла је Сему.

– Је л' све у реду? Ниси се превише угрувао?

Кети је била чланица цудо клуба у Сент Мерију. Имала је седамнаест или осамнаест година и у слободно време обучавала је најмлађе. Била је лепушката, увек насмејана и Сему никако није било јасно како може да се дружи с Монком.

– Ја ... не... Хвала. Све је у реду – промуца он. – Каснио сам на турнир и...

– Турнир? Зар ти нико није јавио да је отказан? Отказан? Турнир је отказан?

– Мислила сам да су сви обавештени! Екипа из Фонтане није могла да дође. Аутобус им је већ два дана у квару. Такмичење је одложено за наредну суботу. Зар ниси пронашао поруку на секретарици?

– Ух, нисам! У ствари, можда... Мој отац је...

Сем нагло ућута. Из клуба су сигурно звали књи-жару, пошто је та адреса била уписана у његов пријавни лист. Уопште није желео да објашњава Кети или било коме другом да привремено живи код баке, да му отац није ту и да стога није могао да подигне слушалицу нити да преслуша поруке на секретарици.

– ... сигурно заборавио... – промрмљао је кроз стиснуте зубе.

Кети се сажде да узме скејт, забијен попут мача у ограду парка.

– Изгледа да је остао читав. Добро сте прошли. Обојица сте могли да се полomite.

– Пустите ме кад вам говорим! – урлао је Монк, који се очигледно уопште није смирио. – Тај мали кретен ће ми прво надокнадити штету, а онда ће...

Тројица пролазника су с тешком муком покушавала да задрже Монка, док су ситне зелене очи на-сред његовог црвеног лица крвожедно севале.

– Боље би ти било да сад нестанеш – прошапута Кети гурнувши му скејт под руку. – Биће му потребно мало времена да се среди.

– А ти? Зар се неће...

– Не секирај се! Умем ја с њим. Осим тога, ко каже да су штампана кола уништена? То је за машине у клубу. Знаш, Монк је геније за информатику...

Монк је геније за информатику? Он, дакле, има и мозак?

Девојка се и даље смешкала.

– Чим седне за своје машине, све ће заборавити. Ајде, бриши! Видимо се у суботу.

Она му махну руком, а Сем није чекао да му се каже два пута. Било је крајње време пошто је Монк поново експлодирао:

– Самјуеле Фокнеру, наказо једна мала! Платићеш ми за ово! Све ћу зубе да ти поломим!

II

Изрезбарени камен

Књижара Алана Фокнера налазила се у једној од Оних старих четврти Сент Мерија које су незадрживо пропадале последњих тридесет-четрдесет година. Избор те викторијанске кућице на спрат, с плавим црвоточним стубовима и избледелим капцима, стиснуте између друге две још трошније зграде, био је тим неразумљивији ако се узме у обзир чињеница да су сви трговци достојни тог назива поодавно напустили улицу Барнбоим. Остали су само старци, оронули исто колико и фасаде њихових кућа. Понекад су их виђали како, попут авети, рано ујутру одлазе, а затим се враћају око девет сати с корпама пуним бакалука, журећи да се затворе између четири зида пошто претходно два пута окрену кључ у брави.

С обзиром на околности, не би се могло рећи да је отварање књижаре изазвало одушевљење у комшилуку: суседи би их једва поздрављали са *добар дан* или *добро вече*, или би добацили неки једак коментар кад би се аутомобил неког купца – неког неразумног пустиолова – паркирао с два точка на плочнику, или кад би Сем, враћајући се из школе, загребао ивичњак својим скејтом. И то је било све. Једино би их Макс, доброћудан и готово потпуно глув старац који је живео три куће даље, повремено

Veћ nekoliko dana od Semovog oca ni traga ni glasa. Postalo je sasvim jasno – on je nestao! Sem bezuspešno pokuša da pronađe neki trag u očevoj kući. Otkriva tajni prolaz, zatim staru crvenu knjigu i čudan izrezbareni kamen. Iznenada ... bio je prenet u daleku prošlost, na malo ostrvo koje napadaју Vikinzi! Sem tako polazi na neobično i opasno putovanje...

ISBN 978-86-7781-663-6

 www.kreativnicentar.rs